

Konu: Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular ile ilgili teknik sorumlu istihdamı hk.

5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu'nun, "Teknik Sorumluluk ve Faaliyet Raporu" başlıklı 7 nci maddesi;

"(1) Arama ve işletme ruhsatı süresince, faaliyetlerin ilgili mühendislik dallarından bir mühendisin sorumluluğunda sürdürülmesi zorunludur. Teknik sorumlu olmaksızın faaliyette bulunulması halinde, ruhsat teminatı irat kaydedilerek, faaliyetler durdurulur.

(2) Teknik sorumlu; kaynağın aranması, araştırılması, geliştirilmesi ve üretiminde bilimsel ve teknik esasları gözeterek görev ve sorumluluklarını yerine getirir. Ancak doğal mineralli su işletmelerinde ilgili mühendislik fakültesi mezunu herhangi bir kişi teknik sorumlu olarak bulunabilir.

(3) Teknik sorumlu veya sorumlularca hazırlanan yıllık arama ve işletme faaliyet raporlarının ruhsat sahibince iki nüsha olarak takip eden yılın Mart ayı sonuna kadar idareye verilmesi zorunludur. Faaliyet raporlarının bir nüshası idare tarafından MTA'ya gönderilir.

(4) Arama ve işletme faaliyet raporlarının süresi içerisinde idareye verilmemesi halinde, teminatı irat kaydedilerek iki aylık ek süre verilir ve teminat iki ay içerisinde iki katına tamamlattırılır. Bu süre sonunda da faaliyet raporunun verilmemesi halinde arama ruhsatı iptal edilir ve MİGEM'e bildirilir." şeklindedir.

Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu Uygulama Yönetmeliği'nin "Teknik sorumluluk ve faaliyet raporları" başlıklı 10 uncu maddesi;

"(1) Arama ve işletme ruhsatı süresince projede belirtilen faaliyetlerin tümü jeoloji mühendisi veya faaliyetin niteliğine göre diğer ilgili mühendislerden bir mühendisin teknik sorumluluğunda yürütülür. Teknik sorumlu olmaksızın hiç bir faaliyette bulunulamaz. Bulunulması halinde ruhsat teminatı irat kaydedilir ve faaliyetler durdurulur. Durdurulan faaliyetler teknik sorumlu atanmadığı sürece devam ettirilemez.

(2) Teknik sorumlu; jeotermal sistem, jeotermal rezervuar ile kaynağın aranması, araştırılması, geliştirilmesi, korunması, sürdürülebilirliğinin sağlanması ve buna yönelik testlerin yapılması, akışkanın emniyetli verimi göz önüne alınarak üretimi, enjeksiyonu, reenjeksiyonu, deşarjı gibi faaliyetlerin gerçekleştirilmesinde bilimsel ve teknik esaslara bağlı kalarak görev ve sorumluluklarını yerine getirir.

(3) Doğal mineralli su işletme tesislerinde ilgili mühendislik fakültesi mezunu olan kişiler teknik sorumlu olarak atanabilir.

(4) Teknik sorumlu veya sorumlularca hazırlanarak imzalanan yıllık arama ve işletme faaliyet raporlarının ruhsat sahibi tarafından iki nüsha halinde takip eden yılın en geç Mart ayı sonuna kadar idareye verilmesi zorunludur. Bu raporların bir nüshası idare tarafından MTA'ya gönderilir.

(5) Arama ve işletme faaliyet raporlarının süresi içerisinde idareye verilmemesi halinde teminatı irat kaydedilerek iki aylık ek süre verilir ve teminat iki ay içerisinde iki katına tamamlattırılır. Bu süre sonunda arama faaliyet raporunun verilmemesi halinde arama ruhsatı iptal edilir ve MiGEM'e bildirilir." hükmünü içermektedir.

Maddeler incelendiği zaman Kanun ve Yönetmelik'te, arama ve işletme ruhsatı süresince projede belirtilen faaliyetlerin ilgili mühendislik dallarından bir mühendisin sorumluluğunda sürdürülmesi zorunlu kılındığı görülmektedir. Bu yetkili mühendislik dallarından biri ise maden mühendisliğidir.

Ancak uygulamada atanacak teknik sorumlunun hangi mühendislik disiplininin olması gerektiği konusunda sıkıntılar yaşandığı tarafımıza bildirilmektedir. Bu sorunun cevabı ise 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu'nun metni ve Kanunun son halinin verilerek, Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sevk edilen gerekçesinde yatmaktadır. Kanunun son halinin verilmiş olduğu Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu'nda Kanunun Teknik Sorumluluk ve Faaliyet Raporu" başlıklı 7 nci maddesinin düzenleniş gerekçesi;

"7 nci maddesi; proje ile ilgili düzenlemenin 6 ncı maddede yapılması ve kullanım haklarına ilişkin düzenlemenin kaldırılması nedeniyle maddenin başlığı "Teknik sorumluluk ve faaliyet raporu" olmakla birlikte madde yeniden düzenlenerek, ruhsat süresince jeoloji, jeofizik, petrol, maden veya kimya mühendislerinden birinin teknik sorumluluğunda faaliyetlerin yürütülmesi, teknik sorumlular tarafından hazırlanan yıllık faaliyet raporlarının her yıl Mart ayı sonuna kadar idareye verilmesi ve bir suretinin MTA'ya gönderilmesi düzenlenmek suretiyle," denilerek gerekçelendirilmiştir.

Kanun maddesi ve gerekçesi göstermektedir ki; jeotermal kaynaklar ve doğal mineralli sular ile ilgili ruhsat süresince yürütülecek faaliyetlerin teknik sorumluluğunu yürütecek mühendislik disiplinleri; jeoloji, jeofizik, petrol, maden veya kimya mühendisliklerinden oluşmaktadır.

Ancak, uygulamada bazı il özel idarelerince maden mühendislerinin teknik sorumlu olarak kabul edilmediği hususunda tarafımıza şikayetler ulaştırılmaktadır. Yukarıda açıklanan nedenler ile maden mühendislerinin, jeotermal kaynaklar ve doğal mineralli sular ile ilgili ruhsat süresince yürütülecek faaliyetlerin teknik sorumluluğunu yürütecek mühendisler arasında olduğu, maden mühendislerince düzenlenerek imzalanmış, yıllık arama ve işletme faaliyet raporlarının il özel idarelerince kabul edilmesi zorunluluğunun yasadan kaynaklandığı hususlarını belirtir, çalışmalarınızda başarılar dileriz.

Saygılarımızla.

Nahit ARI

Genel Sekreter, Yönetim Kurulu Üyesi

Dağıtım:

- 1- T.C. İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü
- 2- 81 İl Özel İdaresi Müdürlüğü
- 3- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden İşleri Genel Müdürlüğü
- 4- Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü

EK: Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu

EK:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar,

Bilgi ve Teknoloji Komisyonu

Esas No: 2/76, 2/454, 2/579 *13/06/2006*

Karar No: 58

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınız tarafından esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilmekle birlikte tali komisyon olarak Adalet Komisyonu, Plan ve Bütçe Komisyonu ile İçişleri Komisyonuna havale edilmiş bulunan 2/454 esas sayılı Kütahya Milletvekili Soner AKSOY ve sekiz milletvekilinin Jeotermal Enerji Kaynakları ve Mineralli Sular Kanunu Teklifi ile tali komisyon olarak Adalet Komisyonu ile Plan ve Bütçe Komisyonuna havale edilmiş 2/76 esas sayılı İzmir Milletvekili Hakkı ÜLKÜ'nün, 2/579 esas sayılı Denizli Milletvekili Mehmet YÜKSEKTEPE ve Edirne Milletvekili Necdet BUDAK'ın Jeotermal Kaynaklar ve Mineralli Sular Kanunu Teklifleri, Komisyonumuzun 24/05/2006 tarihinde Hükümeti temsilen Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı ile Maliye Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Hazine Müsteşarlığı, Dış Ticaret Müsteşarlığı, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, Maden İşleri Genel Müdürlüğü, Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Başkanlığı ile ilgili sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin katılımlarıyla yaptığı 39. birleşiminde incelenip görüşülmüştür.

Enerji, günümüzde nüfus artışı, sanayileşme ve yaşam standartlarının yükselmesi nedeniyle tüm dünya ülkelerinin en başta gelen sorunları arasındadır. Tüm dünyada hızlı bir artış gösteren enerji gereksiniminin büyük bir kısmı, bir süre daha fosil yakıtlar ve hidrolik enerji ile karşılanabilecektir. Ancak fosil yakıtların kısa bir dönemde tükenmesi ve bir süre sonra bunların yerini yeni enerji kaynaklarının alması beklenmektedir. Jeotermal enerji de bunlardan biridir ve gün geçtikçe gelişmektedir. Jeotermal enerji, yer kabuğunun derinliklerinden gelen ısının doğal olarak yeraltındaki sulara aktarılması ve ısınan suyun yeryüzüne ulaşması sonucu ortaya çıkan bir enerjidir ve düşük (20-70°C), orta (70-150°C) ve yüksek (150°C'dan yüksek) entalpili (sıcaklıklı) olmak üzere genelde üç gruba ayrılmaktadır. Düşük ve orta sıcaklıklı sahalar bugünkü teknolojik ve ekonomik koşullar altında, başta ısıtmacılık olmak üzere (şehir, konut, termal tesis, sera v.b), endüstride (yiyecek kurutulması,

kerestecilik, kağıt ve dokuma sanayiinde, dericilikte, soğutma tesislerinde), kimyasal madde üretiminde (borik asit, amonyum bikarbonat, ağır su, akışkandaki CO₂'den kuru buz eldesinde), ağartma, bitki ve balık kültüründe kullanılmaktadır. Ancak orta entalpili sahalardaki akışkanlardan da elektrik üretimi için teknolojiler geliştirilmiş ve kullanıma sunulmuştur. Yüksek entalpili sahalardan elde edilen akışkan ise elektrik üretiminin yanı sıra entegre olarak diğer alanlarda da kullanılabilir.

Ülkemiz önemli bir jeotermal enerji potansiyeline sahip olup, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü'nün 1962 yılından bu yana yapmış olduğu çalışmalar sonunda açmış olduğu toplam 392 adet, yaklaşık 157175 m toplam derinlikte sondaj ile 2749 MWt potansiyel görünür hale getirilmiş ve doğal çıkışlar ile birlikte Türkiye'nin jeotermal enerji olarak toplam kullanılabilir kapasitesi 3349 MWt dir. Günümüzde MTA Genel Müdürlüğü'nün ortaya çıkarmış olduğu bu jeotermal potansiyelden elektrik üretimi, konut-sera ısıtılması, termal turizm gibi alanlarda yararlanılmaktadır. Türkiye'nin jeotermal enerjiyi doğrudan kullanma kapasitesi 1077 MWt olup bunun 619 MWt termal kısımdan 71000 konut eşdeğeri konut ısıtımında, 131 MWt'lık kısımdan 635000 m² sera ısıtımında ve 327 MWt'lık kısımdan yaklaşık 195 adet termal tesiste faydalanılmaktadır. Ülkemizde bulunan 40°C'nin üzerinde jeotermal akışkan içeren 173 adet jeotermal sahadan Aydın-Germencik (200-232°C), Denizli-Kızıldere (200-212°C), Çanakkale-Tuzla (173°C), Aydın-Salavatlı (171°C) gibi 13 tanesinin elektrik üretimine uygun, diğerleri ise merkezi ısıtmaya uygundur. Nitekim elektrik üretimine yönelik ilk uygulamalar, 1968 yılında Denizli-Kızıldere sahasının geliştirilmesi ile başlamış ve 1974'de 0.5 MWe kapasiteli pilot santral devreye girmiştir. Daha sonra 1984 yılında TEK tarafından 20.4 MWe kapasiteli bir santral kurulmuştur. Ayrıca Aydın Salavatlı'da 7 MWe, Germencik'te ise 45 MWe gücünde santrallerin kurulması için özel sektör tarafından çalışmalar devam etmektedir. Jeotermal ısıtma uygulamaları ise 1964 yılında Gönen Park Otelinin ısıtılması ile başlamıştır. Balıkesir-Gönen'de 1987 yılından beri 16,3 MWt kapasiteli ısıtma (konutlar, sera ve otel) yapılmakta ve 54 adet tabakhane sıcak proses suyu ihtiyacı karşılanmaktadır. Türkiye'de halen işletilmekte olan jeotermal ısıtma sistemleri arasında, 17,8 MWt kapasiteli Balçova termal tesisleri ve Dokuz Eylül Üniversitesi kampüs ısıtması, 66 MWt kapasiteli Simav'da 1. etap 3.500 ve 2. etap toplam 6.500 konut ısıtma+sıcak su ve 2,2 MWt kapasiteli Simav-Eynal termal tesisleri, kaplıca, otel ve sera jeotermal ısıtmaları en önemlilerini oluşturmaktadır.

Avrupa Birliği, üye ve aday ülkeler için, 2010 yılına kadar ülkelerin kullanmakta oldukları enerjinin asgari yüzde onikisini yenilenebilir enerji kaynaklarından karşılamaları şartını getirmiştir. Ülkemizin de bu konuda taahhüdü bulunmasına rağmen, yenilenebilir enerji kaynaklarının günümüzdeki kullanımını halen yüzde üçün altında bulunmaktadır. Türkiye'nin 1/10'u oranında potansiyeli bulunan Romanya'da bile açılan kuyu sayısı 1000'in üzerinde olmasına rağmen ülkemizde 392'si MTA tarafından açılmış olmak üzere yaklaşık 500 civarında jeotermal kuyu bulunmaktadır. Türkiye'nin AB'ne yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı konusunda vermiş olduğu taahhüdün yerine getirilmesi, hedeflenen orana ulaşabilmesi ve vatandaşların çok daha ucuza ısınabilmesi için jeotermal enerji ile yapılacak olan merkezi ısıtma sistemleri büyük önem taşımaktadır.

Teklifler ve gerekçeleri incelendiğinde;

- Ülkemizin jeotermal kaynaklar ve mineralli sular açısından oldukça zengin olmasına rağmen, bu potansiyelden yeterince ve gerektiği gibi yararlanılamadığı gibi uzun yıllardan beri geleneksel şekilde ılıca ve kaplıca olarak yararlanıldığı için,

- Son yıllarda yaşanan temiz ve yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelim nedeniyle jeotermal enerjinin ve kaynakların öneminin arttığı için,

- Konut ısıtma, elektrik üretimi, tedavi amaçlı kullanım, seracılık ve endüstriyel ürünlerin eldesi gibi alanların yanı sıra kaplıca, termal turizm gibi turistik alanlarda da kullanılan jeotermal kaynakların, ülkemizin farklı güzellikteki coğrafi bölgelerine ayrı bir değer kazandırması nedeniyle bu bölgelerin ekonomisine hareketlilik getirdiği ve ülkemizin tanıtılmasına katkı sağladığı için,

- Ülkemizdeki kullanılabilir jeotermal kaynağın sadece %32'sinin değerlendirilebildiği ve yapılacak kanuni düzenlemeler sayesinde bu oranın yükselebileceği, bu sayede ülke ekonomisine büyük bir faydanın sağlanacağı için,

- Jeotermal kaynakların kullanım alanının çeşitliliği ve günümüzdeki teknolojik gelişmelere rağmen, bu kaynaklar ile ilgili mevzuatta tam bir karmaşanın mevcut olduğunun,

- Jeotermal kaynakların yerli ve yabancı yatırımcılar tarafından daha etkin bir şekilde değerlendirilebilmesi ve bu kaynakların yönetiminin bilimsel ve teknik olarak planlanmasının, ruhsatlandırılmasının, kullanım çeşitliliğinin artırılmasının, korunmasının, denetlenmesinin daha etkin bir şekilde gerçekleştirilmesi için kanuni düzenlemeye ihtiyaç olduğunun,

ifade edildiği görülmüştür.

Komisyonumuzda Tekliflerin geneli üzerinde yapılan görüşmeler sırasında;

- Tekliflerin kanunlaşmasının jeotermal enerjiye ihtiyacının tartışmasız olduğu ülkemiz için büyük önem arzettiği,

- Günümüzde yerli bir kaynak olan jeotermalin daha etkin bir şekilde kullanılmasının herkesin dileği olduğu,

- Tekliflerin günümüze kadar kanunlaşmamasının dahi ülkemize bir çok zararının olduğu,

- Jeotermal kaynakların bulunduğu yerlerde doğal gaz ile ısıtma sistemlerin kurulmasının israf olduğu,

- Jeotermal kaynakların elektrik üretiminden seracılığa, termal tesislerden sanayiye kadar bir çok alanda entegre bir şekilde kullanıldığı,

- Uzun süredir Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından bir tasarının hazırlanarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmasının beklendiği,

- Teklifler üzerinde daha iyi bir şekilde çalışabilmesi için kurulacak bir alt komisyonda üzerlerinde çalışılması gerektiği,

şeklindeki görüş ve eleştirileri müteakiben Hükümet tarafından, hazırlanacak tasarı için, konuyla ilgili birçok Bakanlıktan görüş alınmasının gerekmesi nedeniyle, çalışmaların henüz tamamlanamadığı ve bu nedenle halen Meclis Başkanlığına sunulmadığı ifade edilmiştir.

Tekliflerin geneli üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasının ardından alt komisyon kurulması kararlaştırılmıştır. Alt komisyonun 31/05/2006 tarihinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile ilgili kamu kurum ve kuruluşları ve sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin katılımlarıyla yapmış olduğu toplantı neticesinde, Teklifler üzerindeki müzakereler tamamlanarak hazırlanan metin Komisyonumuza sunulmuştur.

Tekliflerin geneli üzerinde alt komisyonda yapılan görüşmelerde, ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile sivil toplum kuruluşları tarafından;

- Jeotermal kaynaklardan etkin bir şekilde faydalanılabilmesi için kanuni bir düzenlemenin gerekli olduğu,
- Ülkemizde jeotermal ile ilgili yatırım yapmak isteyen yerli ve yabancı bir çok yatırımcının yapılacak kanuni düzenlemeyi beklediği,
- Jeotermal kaynakların çıkarılması ve kullanılmasında özel sektörün önünün açılması ve devletin sadece denetim rolünü üstlenmesi gerektiği hatta denetimin de özel sektör tarafından yapılabileceği,
- Jeotermal kaynaklar ve mineralli suların ayrı kanunlarda düzenlenmesi gerektiği,
- Her il için öngörülecek bir Teknik Kurulun uygulamada zorluklar çıkartabileceği,

ifade edilmiştir. Alt komisyonda tekliflerin geneli üzerindeki görüşmeleri müteakiben, içtüzüğün 35 inci maddesine göre 2/454, 2/76 ve 2/579 esas numaralı kanun tekliflerinin birleştirilerek görüşülmesi ve görüşmeler sırasında 2/454 esas sayılı Kütahya Milletvekili Soner AKSOY ve sekiz milletvekilinin Jeotermal Enerji Kaynakları ve Mineralli Sular Kanunu Teklifinin esas alınması kararlaştırılarak maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin;

- Başlığı; teklifin düzenleme alanı dikkate alınarak "Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu Teklifi" olarak,
- 1 inci maddesi; kanun tekniği açısından redakte edilerek sadece kanun teklifinin amacını düzenlemesi ve kapsamın 2 nci maddede düzenlenmesi sağlanarak,
- 2 nci maddesi; uygulamada ortaya çıkabilecek kavram karmaşasını engellemek gayesiyle jeotermal alan, jeotermal sistem, jeotermal rezervuar, sondaj, kaptaj, koruma alanı, bloke alanı, deşarj, test, emniyetli verim, proje, arama, arama ruhsatı, işletme, işletme ruhsatı, kira sözleşmeleri, mücbir sebep, beklenmeyen haller, teminat, gayri safi hâsılat kavramları tanımlanmak suretiyle ve buluculuk hakkı, termal doğal güzellikler, kullanım hakkı, teknik kurul, termin planı kavramı tanımlar bölümünden çıkarılarak 3 üncü madde olarak,
- 3 üncü maddesi; 4 üncü maddesi ile birleştirilmiş ve bu nedenle başlığı "Mülkiyet ve Ruhsat" haline getirilmiş, ruhsat alması gerekenler, sayılmak yerine jeotermal akışkan veya mineralli su ile ilgili faaliyette bulunacaklar olarak ifadelendirilerek 4 üncü madde olarak,
- 4 üncü maddesi; 3 üncü maddesi ile birleştirilerek 4 üncü madde olarak,

- 5 inci maddesi; arama ruhsatı süresi iki yıldan dört yıla ve uzatma süresi bir yıldan iki yıla çıkarılarak, arama ruhsatının süre uzatımında teknik kurulun uygun görüşü yerine idarenin uygun görüşünün alınması sağlanarak, müracaatlarda öncelik hakkı esas olmakla birlikte aynı yer için aynı anda birden fazla talep olması halinde en hızlı ve en fazla yatırımı teklif eden projenin tercih edilmesi ilkesi getirilerek, ruhsat verilen alanlar ile ilgili karmaşa durumunda Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının görüşünün alınması yerine Maden İşleri Genel Müdürlüğünün kontrol etmesi sağlanarak, birden fazla ili kapsayan ruhsat başvuruları için idarelerin işbirliği veya Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının hakemlik görevi yerine başvuruların, büyük alanın bulunduğu il idaresine yapılması düzenlenerek, faaliyet raporlarının verilmesi ile ilgili düzenlemelerin ilerideki maddelerde düzenlemek üzere maddeden çıkarılması suretiyle,

- 6 ncı maddesi; işletme ruhsatının teknik kurul incelemesi ve idarenin uygun görüşü ile verilmesi yerine arama ruhsatı sahibinin başvurusu halinde idarece verilmesi ve Maden İşleri Genel Müdürlüğüne bildirilmesi düzenlenerek, işletme ruhsatı sahibine faaliyete geçebilmek için ilgili kurumlardan izin alma yükümlülüğü getirilerek, proje değişiklikleri için idareye bildirim yerine idarenin izninin alınması ve gerektiğinde idarece MTA'dan değerlendirme istenebilmesinin yanı sıra her yıl işletme faaliyetlerinin MTA'ya bildirilmesi öngörülerek, işletme ruhsatı süresi kırk dokuz yıldan otuz yıla indirilerek ve ruhsat süresinin en fazla on beş yıl uzatılması yerine talep halinde onar yıllık dönemler halinde uzatılması sağlanarak, işletme ruhsatı veya kullanım hakkı sahipleri arasındaki ihtilaflarda idarenin yetkisi kaldırılarak,

- 7 nci maddesi; proje ile ilgili düzenlemenin 6 ncı maddede yapılması ve kullanım haklarına ilişkin düzenlemenin kaldırılması nedeniyle maddenin başlığı "Teknik sorumluluk ve faaliyet raporu" olmakla birlikte madde yeniden düzenlenerek, ruhsat süresince jeoloji, jeofizik, petrol, maden, veya kimya mühendislerinden birinin teknik sorumluluğunda faaliyetlerin yürütülmesi, teknik sorumlular tarafından hazırlanan yıllık faaliyet raporlarının her yıl Mart ayı sonuna kadar idareye verilmesi ve bir suretinin MTA'ya gönderilmesi düzenlenmek suretiyle,

- 8 inci maddesi; teknik sorumluluk konusunun 7 nci maddede düzenlenmesi nedeniyle madde başlığı "Mücbir sebep ve beklenmeyen hal" olarak değiştirilerek teklifin 10 uncu maddesinde "Geçici tatil" başlığı altındaki düzenlemenin bu maddeye alınması sağlanmış, mücbir sebep ve beklenmeyen hallerde, ruhsat sahibinin talebini idarenin uygun görmesiyle başlayan ve iki yıldan fazla olamayan ek sürenin, ruhsat sahibinin başvurusu ile başlaması ve bu durumların ortadan kalkmasından itibaren üç ay içerisinde faaliyetlere başlanması zorunluluğu öngörülerek,

- 9 uncu maddesi; faaliyetlerin denetiminin idarece her zaman teknik kurul veya uzmanlar eliyle gerçekleştirilmesinin yerine her yıl idare tarafından ve gerektiğinde MTA eliyle denetlenmesi, bu denetimler için MTA'ya ve personeline yapılacak ödemeler düzenlenerek,

- 10 uncu maddesi; içeriği 8 inci maddede düzenlendiği için başlığı "Devir, sicil, harç, teminat, idare payı ve ihale" olarak değiştirilerek teklifin 11 inci ve 12 nci maddesi ile birlikte yeniden düzenlenmiş, kaynak siciline ilişkin hükümlerin daha ayrıntılı olarak düzenlenmesini, idare tarafından yapılacak ihalenin ilanının Resmi Gazete'de yapılmasını, ruhsat sahipleri tarafından ödenecek ruhsat harcının eklenmesini, ödenecek teminatın her yıl il genel meclisi tarafından belirlenmesi yerine hektar başına ruhsat harcının yüzde biri tutarında olmasının kanun hükmü olarak tesisini, harç ve teminat tutarlarının artış oranlarındaki usulün belirlenmesini, idare payının gayri safi hasılının binde on

ikisinden binde birine indirilmesini ve köy ile belediyelere ödenecek tutarın tahsil edilecek bedelin altında birinden beşte birine artırılmasını sağlamak gayesiyle değiştirilerek,

- 11 inci maddesi; başlığı ile birlikte yeniden düzenlenmek ve idari yaptırımların tek madde altında toplanmasını sağlamak gayesiyle değiştirilerek,

- 12 nci maddesi; 10 uncu maddede yapılan düzenleme nedeniyle teklifin 13 üncü maddesi ile birlikte yeniden düzenlenmiş ve başlığı "irtifak ve kamulaştırma" olarak değiştirilerek, kamulaştırılan taşınmazın faaliyetlerde kullanılmaz hale gelmesi üzerine eski malikin altı ay içerisinde başvurusu üzerine rayiç bedeli üzerinden tekrar iktisap etmesi sağlanarak, kamulaştırılacak taşınmazın kamu yararı kararının idare tarafından alınması ve kamulaştırıldıktan sonra idare adına tescili sağlanarak, teşvik gayesiyle Hazinesin özel mülkiyetinde ve Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerdeki faaliyetler için kira ve ecri misil alınmaması öngörülerek,

- 13 üncü maddesi; içeriğinin bir önceki maddede düzenlenmesi nedeniyle teklifin 14 üncü maddesiyle birleştirilerek başlığı "Rehin, haciz, ihtiyati tedbir ve ipotek tesisi" olarak yeniden düzenlenmiş ve kaynaktaki faaliyetlerin sürekliliğini sağlamak için münferiden haciz ve ihtiyati tedbir yasağı ayrıntılı olarak düzenlenerek, ihtiyati tedbir kararı alınması veya icraen satış halinde işletmenin faaliyetlerine müdahale edilmesi engellenerek, ruhsat üzerinde tesis edilecek ipoteye ilişkin düzenlemeler yapılarak,

- 14 üncü maddesi; başlığı "Kaynak rezervuarın korunması" şeklinde değiştirilerek teklifin 15 inci maddesi ile birlikte yeniden düzenlenmiş ve kaynağın korunma alanları etüdünün ruhsat sahibi tarafından yapılması zorunluluğu getirilerek, etüd raporlarının onaylanma usulü ve raporun yapılacak imar planlarında esas alınması zorunluluğu düzenlenerek, faaliyetlerin öngörülen tedbirlere uygun yürütülmesine ilişkin tedbirler öngörülerek, reenjeksiyon yükümlülüğü ve mümkün olmadığının MTA tarafından onaylanması halinde çevre limitleri dikkate alınarak deşarj yapılabilmesi düzenlenerek,

- 15 inci maddesi; teklifin 16 ncı maddesi ile birlikte başlığı "Terk ve tesislerin intikali" şeklinde yeniden düzenlenmiş ve ruhsat sahibinin ruhsat sahasını terk edebilmesi için, çevrenin korunması gayesiyle, gerekli emniyet tedbirlerinin alınması ve çevre düzenlemesinin yapılmasının ardından idarenin terk talebini kabul etmesi şartının eklenmesi suretiyle,

- 16 ncı maddesi; başlığı "Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü Hizmetleri ile ilgili Haklar" olarak değiştirilmiş, maden arama ve araştırmasında uzman kuruluş olan MTA'ya ilişkin hususlar düzenlenerek, MTA ve il özel idaresine gelir sağlamak gayesiyle yapılan arama çalışmalarında bulunan kaynaklara ihale ile verilen işletme ruhsatlarından elde edilen gelirin, masrafların mahsubundan sonra, MTA ve idare arasında paylaşılması sağlanarak,

- 17 nci maddesi; teknik kurulun kaldırılması nedeniyle başlığı "Kültür ve turizm koruma ve gelişme bölgeleri ile turizm merkezlerine ilişkin hususlar" olarak değiştirilmiş ve kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezlerine ait bölgelerde kanunun uygulanmasına ilişkin hususlar düzenlenerek,

- 18 inci maddesi; teklifin 19 uncu maddesinin taşınması nedeniyle başlığı "Yönetmelik" şeklinde değiştirilmiş ve birden fazla bakanlık tarafından yapılacak düzenlemenin zorluğu dikkate alınarak

yönetmeliğin sadece Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından altı ay içerisinde çıkartılması düzenlenerek,

- 19 uncu maddesi; teklifin 20 nci maddesinin taşınması nedeniyle başlığı "Yürürlükten Kaldırılan Hükümler" olarak değiştirilerek,

- Geçici 1 inci maddesi; kanunun sistematığı ile birlikte Geçici 2 ve 3 üncü maddeler dikkate alınarak yeniden düzenlenmiş, önceden değişik Kanunlara ve bazı Bakanlar Kurulu kararlarına göre verilmiş ruhsatların ve hakların, bu Kanuna nasıl intibak ettirileceği hususu daha ayrıntılı bir şekilde düzenlenerek, işletme imtiyazlı ruhsatlarda bu kanundan önce geçen süre dikkate alınarak toplam sürenin 99 yılı geçemeyeceği ve ayrıca intibakı yapılan ruhsat alanlarının MiGEM'e idare tarafından bildirileceği düzenlenerek,

- Geçici 2 nci maddesi; teklifin Geçici 1 inci maddesi hükmüne ilaveten kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içerisinde intibak talebinde bulunulmayan haklar için yatırılması gereken teminat iki katına çıkarılarak üç aylık ek süre verileceği, bu verilen süre içerisinde de intibak talebinde bulunulmaması durumunda hakların iptal edileceği, Kanunun yürürlük tarihi itibarıyla bir yıl boyunca idareye müracaatın kabul edilmeyeceği, bir yıllık süre sonunda ilk hafta içinde yapılan müracaatların aynı anda yapılmış kabul edilerek öncelik sırasının kura ile belirleneceği belirtilmiş, ilk hafta içinde yapılan müracaatlardan asgari teminat miktarı kadar müracaat bedeli alınacağı düzenlenerek,

- Geçici 3 üncü maddesi; MTA tarafından bulunarak devredilen veya yapılan çalışmalarla belirlenip MTA adına tescil edilen ve edilecek olan kaynak ve/veya kaynak alanları için idare tarafından MTA'ya arama ruhsatı verilmesi ve MiGEM'e bildirileceği ve MTA'ya verilen bu ruhsat alanlarının, MTA tarafından ihale edilmesi ve ihale gelirinin paylaşılmasına ilişkin hususlar düzenlenerek,

- 20 nci maddesi; yürürlük maddesi olarak

- 21 inci maddesi; yürütme maddesi olarak

kabul edilerek Komisyonumuza sunulmuştur.

Komisyonumuzun 07/06/2006 tarihinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Hilmi GÜLER ve ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin katılımlarıyla yapmış olduğu 40 ıncı birleşiminde alt komisyon metni esas alınarak maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Komisyon tarafından metnin tamamı üzerinde redaksiyon yetkisi verilmekle birlikte, alt komisyon metninin;

- 1 inci maddesi; aynen,

- 2 nci maddesi; aynen,

- 3 üncü maddesi; birinci fıkrasının 28 inci bendinde yer alan "arama faaliyet raporu" tanımı, hem arama hem de işletme faaliyetlerine ilişkin faaliyet raporlarını kapsayan bir tanımın yapılması gayesiyle başlığın "faaliyet raporu" şeklinde değiştirilmesi ve içeriğinin düzenlenmesi suretiyle,

- 4 üncü maddesi; 4.6.1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanunu hükümleri ile paralellik arz edecek şekilde ruhsat verilecek hak sahiplerinin tanımlanması, jeotermal kaynaklar ve doğal mineralli sulara ilişkin hakların tek elden yürütülmesini sağlamak gayesiyle ruhsat sahibi gerçek şahısların ölümü

halinde hakların miras yoluyla intikallerine ilişkin usul ve esasların düzenlenmesi suretiyle değiştirilerek,

- 5 inci maddesi; öngörülen sürelerin fazla olması nedeniyle arama ruhsatı süresinin dört yıldan üç yıla, uzatma süresinin ise iki yıldan bir yıla indirilmesi suretiyle aynen,

- 6 ncı maddesi; aynen,

- 7 nci maddesi; teknik sorumlu olacak kişilerin tadadı olarak belirlenmesi yerine ilgili mühendislik dallarından olması uygun görülerek birinci fıkranın, yine doğal mineralli su işletmelerinde de tüm mühendislik fakültesi mezunlarının teknik sorumlu olmasının uygulamada sorunlara yol açabileceği gerekçesiyle, yalnızca ilgili mühendislik fakültesi mezunlarının teknik sorumlu olmasını sağlamak gayesiyle ikinci fıkranın değiştirilmesi suretiyle,

- 8 inci maddesi; aynen,

- 9 uncu maddesi; 4.6.1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanunu hükümleri ile paralellik sağlanması için görevlendirilen personele ödenecek gündelik harcırah tutarının, Bütçe Kanunu ile belirlenen tutarın üç katı yerine iki katı olarak değiştirilmesi suretiyle,

- 10 uncu maddesi; idare payının gayri safi hasılanın binde birinden yüzde birine yükseltilmesi ve kanun tekniğine göre maddenin yeniden düzenlenmesi gayesiyle değiştirilerek,

- 11 inci maddesi; yatırım güvencesini ve kaynaklardaki faaliyetlerin sürekliliğini sağlamak için ikinci fıkrada düzenlenen ek sürenin iki aydan altı aya çıkarılması ile ikinci ve üçüncü fıkrada öngörülen yaptırımın, ruhsat iptali yerine faaliyetlerin durdurulması şeklinde düzenlenmesi gayesiyle değiştirilerek,

- 12 nci maddesi; aynen,

- 13 üncü maddesi; aynen,

- 14 üncü maddesi; reenjeksiyonun ekonomik olduğu sürece teşvik edilmesi gerektiği ifade edilerek reenjeksiyon nedeniyle artan yatırım maliyetlerinin, yatırımları engellemesini önlemek gayesiyle dördüncü fıkrası değiştirilerek,

- 15 inci maddesi; aynen,

- 16 ncı maddesi; aynen,

- 17 nci maddesi; komisyon tarafından verilen redaksiyon yetkisi kapsamında düzenlenerek ve maddede geçen "kanun" ifadelerinin "madde" şeklinde değiştirilmesi suretiyle,

- 3213 sayılı Maden Kanununun 47 nci maddesi uyarınca, MTA tarafından arama ruhsatı alınarak bulunan madenler için buluculuk hakkı kazanılmakla birlikte söz konusu sahaların ihale edilmesiyle elde edilen gelirin Hazineye aktarıldığı ifade edilmiş ve MTA'nın çalışmalarını desteklemek gayesiyle sahaların ihalesinden elde edilecek gelirin yüzde 50'sinin MTA'ya verilmesini sağlayan ve 3213 sayılı Kanunun 47 nci maddesinde değişiklik öngören bir çerçeve maddenin, diğer maddelerin teselsül ettirilmesi kaydıyla, 18 inci madde olarak ihdas edilmesi suretiyle,

- Yurt dışındaki teknolojik gelişmelerin yakından takibi ve ülkemize hızlı bir şekilde transfer edilebilmesi gayesiyle, MTA'nın jeotermal kaynaklar ve doğal mineralli sular konusunda kamu ve özel sektörle işbirliği yapabilmesi ve gerçekleştirilen faaliyetler sonucunda elde edilen gelirden asgari %20 pay almasını sağlayan yeni 19 uncu maddenin ihdası ve diğer maddelerin teselsül ettirilmesi suretiyle,

- 18 inci maddesi; yanlış anlaşılmalara önüne geçmek ve tek bir yönetmelikle kanunda öngörülen bütün hususların düzenlenemeyeceği göz önünde bulundurularak, "yönetmelik" ifadesinin "yönetmelikler" şeklinde değiştirilmesi suretiyle 20 nci madde olarak,

- 19 uncu maddesi; 17 Ocak 1992 tarih ve 21114 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1991/2806 sayılı Danıştay Kararında da belirtildiği üzere 3.3.1954 tarihli ve 6309 sayılı Mülga Maden Kanununun 158 inci maddesi ile kaldırılan kanunların, içmeye ve yıkanmaya mahsus şifalı ve sıcak maden sularıyla kaplıcalar hakkındaki hükümleri hariç tutulmuş, bu nedenle 26 Mart 1322 tarihli Mülga Maadin Nizamnamesinin, 26/03/1931 tarih ve 1794 sayılı 26 Mart 1322 tarihli Maadin Nizamnamesinin 50 nci Maddesinin Tadiline Dair Kanunun, ve 17.6.1942 tarihli ve 4268 sayılı Mülga Madenlerin Aranması ve İşletilmesi Hakkında Kanunun içmeye ve yıkanmaya mahsus şifalı sıcak ve soğuk maden sularıyla kaplıcalar hakkındaki hükümlerinin eklenmesi suretiyle 21 inci madde olarak,

- Geçici 1 inci maddesi; kanunun yürürlüğe girmesinden önce 927 sayılı Kanun uyarınca temdit talebinde bulunulmuş ruhsatlar ile 5177 sayılı Kanunun Geçici 4 üncü maddesi uyarınca yapılan müracaatların, ilgili mevzuat hükümleri uyarınca sonuçlandırılarak ruhsatlandırılmalarının ardından intibaklarının yapılmasını düzenleyen fıkranın eklenmesi suretiyle,

- Geçici 2 nci maddesi; intibak işlemleri sırasındaki bürokrasinin azaltılması için hak sahiplerinden istenecek belgelerin basitleştirilmesi, kaynaklardaki faaliyetlerin sürekliliğini sağlamak için ise verilen sürede intibak talebinde bulunmayanlara ruhsat iptali yerine faaliyetlerin durdurulması yaptırımının getirilmesi gayesiyle değiştirilmek suretiyle,

- Geçici 3 üncü maddesi; aynen,

- Ülkemizde halen para birimini ifade etmek için kullanılan "YTL" ifadesinin, 28.1.2004 tarihli ve 5083 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Devletinin Para Birimi Hakkında Kanun uyarınca "Türk Lirası" şeklinde değişmesi halinde, tekrar kanun değişikliğine gidilmeksizin uyumun sağlanması gayesiyle Geçici 4 üncü madde ihdas edilerek,

- 20 nci maddesi; 22 nci, madde olarak aynen,

- 21 inci maddesi; 23 üncü madde olarak aynen,

kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurula sunulmak üzere, Başkanlığınıza arz olunur.

Başkan

Başkanvekili

Sözcü

Soner Aksoy

Hasan Ali Çelik

Hasan Angı

Kütahya	Sakarya	Konya
Kâtip	Üye	Üye
<i>Fatha Şahin</i>	<i>Atilla Başođlu</i>	<i>Tacidar Seyhan</i>
Gaziantep	Adana	Adana
Üye	Üye	Üye
<i>Ahmet Rıza Acar</i>	<i>Mehmet Güner</i>	<i>Fahri Çakır</i>
Aydın	Bolu	Düzce
Üye	Üye	Üye
Mehmet Vedat Yücesan	Ahmet Uzer	İsmail Katmerci
Eskişehir	Gaziantep	İzmir
(İmzada bulunamadı)	(İmzada bulunamadı)	(İmzada bulunamadı)
Üye	Üye	Üye
<i>Ahmet Büyükakkaşlar</i>	<i>Hasan Ören</i>	<i>Nuri Çilingir</i>
Konya	Manisa	Manisa
Üye	Üye	Üye
<i>Hüseyin Özcan</i>	<i>Şükrü Ünal</i>	<i>Mehmet Özlek</i>
Mersin	Osmaniye	Şanlıurfa
Üye	Üye	
<i>Yekta Haydarođlu</i>	<i>Fazlı Erdoğan</i>	
Van	Zonguldak	